

Nr 9

Av herr **Arrhén m. fl.**, om ändrad ordning för kamrarnas val av talmän, sekreterare och ledamöter i talmanskonferensen.

I 1954 års riksdagsstadga m. m. finnas detaljerade bestämmelser om hur val inom kammare jämlikt 75 § riksdagsordningen skall äga rum (§§ 8—13) under förutsättning att valet förrättas med slutna sedlar och proportionell metod.

Varje riksdagsledamot vet, att detta tillvägagångssätt genom praxis ersatts genom gemensamma listor, som, efter förhandlingar inför talmanskonferensen, föreläggas kamrarna och där antagas med acklamation.

Valen av talman, förste och andre vice talmän, kamrarnas sekreterare samt val av ledamöter i talmanskonferensen ha undantagits från nyss omnämnda praxis. I dessa avseenden föreligger i det första fallet vid kamrarnas första möte på sammanträdesrummen ett förslag till innehavare av de nyss nämnda funktionerna, vilket rimligtvis får anses härröra från ålderspresidenten, eftersom ingen av kamrarnas övriga ledamöter väckt något förslag beträffande dessa val. Det föreliggande förslaget, som i form av tryckta valsedlar ligger på varje kammarledamots plats, omfattar alltid endast ett namn för varje post som skall besättas.

Tillvägagångssättet är, som varje kammarledamot vet, vidare så, att voteringen, utan att särskild begäran härom behöver göras, äger rum i sluten form. Varje kammarledamot avlämnar en röstsedel, vilken blir under särskilda försiktighetsåtgärder räknad och protokollförd (riksdagsstadga § 4: 4, 2). På liknande sätt tillgår vid val av ledamöter i talmanskonferensen.

Hela detta omständliga tillvägagångssätt förefaller onödigt och för den utomstående allmänheten, van att arbeta i föreningsmässiga former, omotiverat. Där endast ett förslag föreligger bör ålderspresidenten ha rätt att — liksom fallet är efter talmanskonferensens beslut vid utskottsval m. m. — framställa proposition på val med acklamation. Först om därvid ur kammarens mitt förslag om nya namn till ifrågavarande poster framställs eller yrkande om sluten votering göres, bör omröstningen äga rum efter sålunda begärd metod.

Det må i detta sammanhang antecknas, att enligt nuvarande ordning valet av ledamöter i talmanskonferensen likaledes sker genom sluten omröstning men att vid *samma* sammanträde valen av kanslideputerade, kanslitillsättare och ekonomideputerade företas med "en gemensam lista, vilken godkänts av de av kammaren utsedda ledamöterna i talmanskonferen-

sen", vilka dock vid avfattandet av föredragningslistan för sammanträdet ännu icke äro valda. Det motsägelsefulla i detta tillvägagångssätt skulle avlägsnas, om talmannen gavs befogenhet att även här företa valen till deputerade och kanslitillsättare med acklamation, liksom också borde vara fallet vid valet av ledamöterna i talmanskonferensen.

Det vill förefalla, som om även med här föreslaget tillvägagångssätt den enskilde kammarledamotens såväl fria förslagsrätt som frihet i övrigt beträffande val av omröstningsförfarande vore tillgodosett i lika hög grad som med tillämpning av den nu använda metoden.

Den pågående författningsutredningen borde enligt min tanke uppta dessa spörsmål till bedömande. En lösning kunde befordras genom att utredningen gjorde ett uttalande i ämnet, lämpat att lägga grunden för en ny praxis på området. Ändring av formuleringarna i riksdagsstadga m. m. läte sig även tänkas i syfte att kodifiera gammal och, som här förutsattes, inledd ny praxis. Jag skulle för min del vilja förorda det förra av de här antydda alternativen.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att hänvisa berörda detalj-spörsmål angående tillvägagångssättet vid kamrarnas val av talmän och sekreterare samt val av ledamöter i talmanskonferensen till 1956 års författningsutredning för bedömande och uttalande, avsett att lägga grunden för en ny praxis på området, eller för utarbetande av eventuellt behövliga författningsändringar, i så fall till synes främst i riksdagsstadga m. m.

Stockholm den 16 januari 1958

Erik Arrhén

Ebbe Ohlsson

N. Yngve Nilsson

i Trobro
